

Protokoll fra møte I Utdanningsutvalget – Møte 3 2021

Tidspunkt: 20.mai kl. 09:00 – 12:00

Møtested: Digitalt v/zoom

Meldinger om forfall

Vara Lone Holst deltok for utdanningsdekan Steinar Hunskår som hadde meldt forfall.

Tilstede:

Viserektor for utdanning: Oddrun Samdal

Utdanningsdekaner: Svein Ivar Angell (HF); Harald Walderhaug (MN); Dag Elgesem (SV); vara Lone Holst (MED); Yael Harlap (PSY); Magne Strandberg (JUS) og Bente Irminger (KMD)

Studentrepresentanter: Martine Jordana, Thea Myhr og Jógvan Helge Gardar

Faste observatører: Robert Gray (Uped), Maria Carme Torras Calvo (UB)

Fra administrasjonen: Christen Soleim, Lars Arnfred, Sol Sneltvedt

Studiesjefer, saksbehandlere og andre deltok også per Zoom.

Dagsorden:

I Innkalling og dagsorden ble godkjent

II Protokoll fra møtet 25. mars 2021 ble endelig godkjent (merknadsfrist 26.04.2021).

Sak 22/21 Ex.fac. – rapport fra arbeidsgruppen

Utdanningsutvalget behandlet saken i møtet i 30.09.20. og anbefalte at det ble opprettet en arbeidsgruppe for ex.fac.. Arbeidsgruppen har levert sin rapport og anbefaling som ligger til grunn for følgende vedtak:

Vedtak:

Utdanningsutvalget anbefaler universitetsstyret å endre grads- og studieforskriften slik at bestemmelsene om ex.fac fjernes, og slik at ansvaret for innføringsemner og innpassing overlates til fakultetene.

Utdanningsutvalget oppfordrer fakultetene til å gi rom for bredde og allmenndannende perspektiver i utdanningene i tråd med anbefalingene i UU-sak 13/21 og det videre arbeidet med bredde i studieprogrammene.

Sak 23/21 Studentinnovasjon

Saken skal gi Utdanningsutvalget, med bakgrunn i *Handlingsplan for innovasjon og entreprenørskap innsatsområde B: Utdanning, studentinnovasjon og studententreprenørskap*, grunnlag for å drøfte spørsmålet om hvordan UiB kan legge til rette for flere utdanningstilbud knyttet til innovasjon og entreprenørskap. Oppfølgingen av handlingsplanen må også ses i sammenheng med Stortingsmelding 16 «Utdanning for omstilling - Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning» (Meld. St. 16 (2020-2021) som gir en noe *bredere* inngang til arbeidet med innovasjon og entreprenørskap på studiesiden. Begge tilnærminger er relevant for hvordan UiB skal styrke utdanningstilbudet innen innovasjon og entreprenørskap.

Det kom følgende innspill:

- Siden det er samfunnstrykk bak innovasjon og entreprenørskap, må vi forholde oss til temaene. Aktualiteten kan skape et stort innovasjons- og entreprenørskapsbyråkrati og gjøre det vanskelig å følge opp kompetansen i feltet.
- Saken handler om kompetanse og ressurser: Det er vanskelig å finne kompetanse innenfor innovasjonmetoder og vi trenger finansieringskilder for flerfakultære tiltak.
- Ved å ansette en underviser i innovasjon og designtenkning i 50% kan vi nå 30-40 studenter. Vi sliter med hvordan vi skal kunne tilby temaene til flere studenter og støtter ideen om et nytt studieprogram.
- Innovasjonsprogram er fremtiden; det handler om å stå i det usikre og ha risikovilje som er kompetanse som vi trenger fremover: Lag et nytt studieprogram! Andre i møtet uttrykte prinsipiell skepsis til innovasjon og entreprenørskap som eget studieprogram i høyere utdanning fordi det stammer fra kommersiell og liberalistisk tenkning. Enkelte fakultet har opprettet oppgaver innen innovasjon og entreprenørskap som del av eksisterende studieprogram og mener at det å lage et eget studieprogram for temaene blir konstruert og kunstig.
- Vi legger forskjellige forståelser i begrepene innovasjon og entreprenørskap samtidig som vi alle er klar over at vi skal inn i et grønt skifte. Vi kan ha kurs for de få, men det vi trenger er generisk kompetanse. Det handler om generelle ferdigheter som vi må innlemme i flere program.
- Det er krevende å skulle lage et eget studieprogram for innovasjon og entreprenørskap. Vi skal ikke utdanne studenter utelukkende innenfor temaene, men sørge for at de vet hvordan de skal gå frem innen feltet. Vi har klyngene våre med studentarbeidsplasser som gir store muligheter, og det kommer flere start-up programmer. Vi kunne diskutere dette mer utdypende for eksempel i et halvdagsseminar.
- La oss gå videre mot en mer helhetlig visjon og ide i neste periode.

Sak 24/21 Arbeidslivsrelevans

Regjeringen la 12 mars frem Melding til Stortinget Utdanning for omstilling - Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning, Meld. St. 16 (2020 –2021). Stortingsmeldingen skal etter planen behandles i Stortinget før sommeren. Meldingen oppfordrer universitets- og høyskolesektoren og arbeidslivet om å samarbeide mer og bedre enn de gjør i dag, for å øke relevansen i utdanningene og sette studentene bedre i stand til å møte et samfunn og arbeidsliv i omstilling og endring. Gjennom forslag til tiltak i meldingen oppfordrer Regjeringen UH-sektoren til å møte både dagens behov i arbeidslivet og fremtidige behov knyttet til et arbeids- og samfunnsliv i rask endring. Studenter skal i større grad enn i dag forberedes til å delta i og å utvikle fremtidens arbeidsliv.

Det kom følgende innspill:

- Samfunnsrelevans er vel så aktuelt som arbeidslivsrelevans, og livslang læring er viktig. Kritisk tenkning må være sentralt og vi bør spørre hvorfor og hvordan vi skal satse.
- Saken handler om kommunikasjonsflater mellom UiB, arbeidsliv og samfunnsliv. Arbeidslivet kan for eksempel spille inn cases for BA-oppgaver.
- I forhold mellom UiB og samfunnet bør vi tenke sammenhenger fremfor cases/ eksempler.
- I denne sammenhengen handler arbeidslivsrelevans først og fremst om å gjøre relevansen innenfor vårt curriculum mer synlig for studentene fremfor at det handler om å endre det vi gjør. Service-læring kan være en god løsning. Vanligvis forstår man begrepet som å handle om service, men det er ment for læring. Med mindre service-læring faktisk tilfører til læringsutbyttet i det aktuelle kurset, er det ikke læring.
- Vi ser økt interesse for arbeidslivsrelevans og ønsker å hjelpe studentene med å se at ferdighetene de oppnår er interessante for arbeidslivet.
- Vi må bygge motivasjon og engasjement nedenfra.
- Det er viktig å peke på arbeidslivsrelevans overfor studentene.
- Vi behøver flere finansieringskilder og arenaer for samarbeid med arbeidslivet.

Vi tar med innspillene i oppfølgingen av saken og kobler de forskjellige krav og forventninger til vår virksomhets breddeprofil.

Sak 25/21 Åpen vitenskap – Åpne læringsressurser

UiBs politikk for åpen vitenskap ble vedtatt av Universitetsstyret 24.9.2020 (sak 101/20), og omfatter bl.a. åpne læringsressurser. Åpne læringsressurser er en del av universitetets vitenskapelige produksjon og viktig for kunnskapsformidling. UiB har som mål at ansatte og studenter skal lage, publisere og bruke åpne læringsressurser som en integrert del av den forskningsbaserte undervisningen.

Et tydelig regelverk knyttet til kvalitetssikring, opphavsrett, personvern, deling og bruk av læringsressurser er vesentlig for punktene knyttet til delingskultur, opplæring og kompetanse.

Det kom følgende innspill:

- Arbeidsgruppens utredning gir en god og nyttig forståelse av den juridiske siden av saken.
- Vi noterer en viss spenning mellom kvalitet og risiko, og ønsker å ivareta underviserne rom for eksperimentering.
- Vi bør tillate opptak av undervisning når det er nødvendig og avklare forhold mellom digital og fysisk undervisning. Det er nødvendig å ta en del faglige hensyn i oppfølgingen av saken.
- Forholdet mellom deling og utvikling av ressurser kunne ha vært tydeliggjort selv om det implisitt er ivaretatt. Målet her er avklaring av UiBs styringsrett, mål og arenaer og diskusjon om forskning og læringsressurser skal være helt eller delvis åpne.

Innspill, tilbakemeldinger og øvrige vurderinger fra Utdanningsutvalget og høringsrunden blir tatt med i slutføringen av arbeidsgruppens arbeid før den endelige utredningen legges frem for drøfting i Forskningsutvalget i juni.

Sak 26/21 Lærernes dag /FP-Dag – status og veien videre

Faglig-pedagogisk dag har siden 1992 vært et åpent arrangement ved Universitetet i Bergen rettet mot lærere i grunn- og videregående skole. Arrangementet har blitt universitetets største etterutdanningstiltak for lærere, og har tradisjonelt sett samlet ca. 1 200 deltakere på campus. Målsettingen har vært å bidra til faglig inspirasjon, styrke kontakten mellom skolen og universitetet, i tillegg til å presentere bredden i forskningsbasert kunnskap fra UiB som er relevant for skolen.

På grunn av Covid19 kunne vi i 2021 ikke arrangere faglig-pedagogisk dag på samme måte som tidligere. I samråd med rektoratet planla en programkomite en heldigital produksjon i samarbeid med Kulturoperatørene. Den digitale form utvidet arrangementet sitt nedslagsfelt fra det regionale til å representere en større anledning til å promotere UiBs bredde for skolene og lærerne. Det er tid for en evaluering av og drøfting om hvordan vi innretter dagen videre.

Det kom følgende innspill:

- Lærernes dag er et arrangement vi vil gå videre med og tilegne relativt store ressurser.
- Vi vil være skeptiske til å overlate programmet til skoleeiere for da blir det ikke den arenaen det er nå. De fremste forskerne våre er med å tilpasse tema og det viser relevansen i våre fagmiljø til universitetspedagogiske tema.
- Arrangementet viser ikke bredden i forskningsbasert kunnskap fra UiB siden kunstfagene er fraværende: Vi etterlyser derfor fokus på kunstfag.

UiB Videre tar innspillene med i den videre planleggingen til høsten og vil gjøre arrangementet mest mulig attraktivt for lærerne.

Sak 27/21 Rapport fra forprosjekt Arbeidslivsportalen fase II - orienteringssak

Sak 7/21 Arbeidet med arbeidslivsrelevans – status og veien videre ga en oversikt over arbeidet med den nasjonale Arbeidslivsportalen (ALP) og status for fase 1 og fase 2 for henholdsvis profesjons- og disiplinutdanninger. Denne saken handler om forprosjektet til fase 2, som nylig er avsluttet.

Det er aktuelt å komme tilbake til Unit om portal for disiplinutdanningene, men vi vil gjøre fase I sterkere og perfektionere den før vi setter søkelys på fase II.

Utdanningsutvalget tar saken til orientering.

Sak 28/21 Digital grunnkompetanse

Den tverrfakultære «Styringsgruppen for IKT-satsing ved UiB» ble opprettet av Utdanningsutvalget i møtet 14.11.19 (sak 59/19) for å følge opp og videreutvikle anbefalingene fra rapporten «*IKT UiB – forslag til UiBs satsing på IKT*», og generelt videreføre og komme med anbefalinger rundt arbeidet med tverrfaglig IKT-utdanning.

Utdanningsutvalget drøftet blant annet spørsmålet om hvor store ambisjoner vi bør ha når det gjelder dimensjonering av tilbudet på vegne av UiBs studentmasse. Hva bør være et tilbud/obligatorisk for alle/mange/noen få?

Det kom følgende innspill:

- Modulene gir relativt mange studiepoeng som må tas fra andre emner og de må sannsynligvis gjentas i takt med den teknologiske utviklingen.
- Forskning kunne ha vært inkludert som tema og for eksempel oppbevaring av data og andre etiske prinsipper.
- Hvordan balanserer vi optimisme for teknologi med kritisk tenkning; akademisk skrive, bærekraft osv.?
- Implementering av moduler innen digital kompetanse må overlates til hvert enkelt fakultet og de må kunne innpasses i andre emner.
- Rapporten foreslår enkelte, små moduler felles for alle fakultet. Modulene kan også brukes som del av andre emner. Det vil være opp til fakultetene å bestemme hva som skal være obligatorisk på de ulike nivå og for de forskjellige behov.
- I første omgang ville dette være interessant som etter- og videreutdanningstilbud (EVU) fordi det er utfordrende å innlemme modulene i eksisterende emner.
- EVU-aspektet er viktig fordi vi trenger et løft for hele UiB. Vi tror det er enkelt å integrere små moduler på et par studiepoeng i eksisterende studieprogrammer, og vi tror at studenter vil ta moduler fra programmet selv om de ikke er obligatoriske.
- Digital grunnkompetanse bør være obligatorisk på samme måte som kompetanse om smittevern. Det er store behov for kompetansen i næringslivet og det er det studentene savner mest. Kompetansen er også arbeidslivsrelevant.
- Kanskje kan et par moduler innpasses i eksisterende emner mens andre kunne føre til egne diplomer som kommer i tillegg til bestått bachelorgrad. Det finnes EU-systemer for en slik ordning.
- Vi må tilgjengeliggjøre modulene uavhengig av om de er obligatoriske eller ikke.

Vi må se på hvordan vi best følger opp saken i skiftet mellom av- og påtroppende medlemmer av Utdanningsutvalget.

Sak 29/21 Melding om internasjonalisering

Studieavdelingen lager årlig en rapport om internasjonal mobilitet som presenterer nøkkelinformasjon om inn- og utreisende studentmobilitet, internasjonale gradsstudenter og andre typer mobilitet. Dette notatet gir en orientering om hovedtrekkene for studentmobilitet i 2020 og redegjør for ulike tiltak som har blitt gjort ved UiB i forbindelse med koronaviruspandemien.

Utdanningsutvalget tar saken til orientering.

Sak 30/21 Planer for opptaket

Saken inneholder rutiner for gjennomføring av det samordna opptaket og masteropptaket, samt milepælsplaner og beskrivelser av årets endringer i opptakskrav og praksis. Tiltak som gjøres nasjonalt og lokalt, i form av beredskapsplaner, endringer som skal bidra til forenkling av saksbehandlingen og løsninger for utsatte søkergrupper, er også beskrevet i saken. Opptak til etter- og videreutdanningsstudier er også omtalt.

Utdanningsutvalget tar saken til orientering.

Sak 31/21 Studentaktiv undervisning

Dette er tema i UUs sommerseminar 3-4.juni og er tenkt som en orientering om datagrunnlaget vi får presentert på seminaret.

Utdanningsutvalget tar saken til orientering.

Eventuelt

Valg av undervisningsformer ble tatt opp i forhold til oppmuntringen om å ha mest mulig fysisk undervisning samtidig som flere ønsker å fortsette digitalt. Dette henger sammen med rombooking fordi behovet for fysiske rom reduseres ved å videreføre digital undervisning.

Det er viktig å gi undervisere handlingsfrihet. Vi følger opp temaet på seminaret og oppfordrer alle til å samle innspill.